

PLANLAST? LASTIG!

Tweedaagse directies (bu)bao regio West-Vlaanderen
14 en 15 maart 2024

Diane.vanhove@katholiekonderwijs.vlaanderen

Kathleen.Veys@katholiekonderwijs.vlaanderen

Doelstellingen

De deelnemers:

- reflecteren over planlast en planlastmythes
- beschikken over tools en ideeën om administratieve lasten (en de belemmering van hun kerntaak) te beperken

Inhoud

- Historiek
- De rol van de inspectie
- Planlastmythes
- Van regelgeving naar praktijk: extra voorbeelden
- Het leven zoals het is...
- Exit

De toekomst van het leraarschap (m/v/x): Een perspectief voorbij de tekorten

Visietekst door een Metaforum-werkgroep, voorgesteld op 6 december 2023

Bronnen:

<https://www.kuleuven.be/metaforum/visie-en-debatteksten/visietekst-de-toekomst-van-het-leraarschap-m-v-x-een-perspectief-voorbij-de-tekorten>

[Zijn er leraren te kort of doen we leraren te kort? Een visietekst van Metaforum KU Leuven | DUURZAAM ONDERWIJS](#)

Waarom willen jonge mensen leraar worden? (N = 1804 studenten; 25 programma's)

Een van de redenen die leraren aangeven om het beroep te verlaten, is de verhoogde planlast

Bijna helft van Vlaamse scholen wisselde vorig academiejaar van directeur

Bijna de helft van alle basis- en secundaire scholen in Vlaanderen kreeg tijdens het schooljaar 2022-2023 een nieuwe directeur. Zo blijkt uit cijfers die Vlaams parlements lid Elisabeth Meuleman heeft opgevraagd. Volgens de Groen-politica gaan de cijfers al tien jaar in stijgende lijn. Meuleman zelf wijst onder meer op de hoge werkdruk en **administratieve planlast** als mogelijke oorzaken.

Bron: De ochtend. do 14 dec. - 6:58

Planlast, een (oud) zeer

Planlast: een oud zeer!

2009

2014

2019

2023

Onderzoek van de Antwerp management school naar initiatieven die de planlast voor scholen en leerkrachten uit het leerplichtonderwijs kunnen verminderen in opdracht van onderwijsminister Pascal Smet.

Operatie Tarra: van bruto naar netto. Met Operatie Tarra belooft minister Crevits werk te maken van het terugdringen van planlast

Planlast = 'het gevoel niet met de kern van onderwijs bezig te kunnen zijn door allerlei (administratieve) taken die niet essentieel lijken en waarvan men niet weet wat er later mee gebeurt. Planlast wordt bovendien veroorzaakt door diverse actoren zoals de overheid, overkoepelende organisaties of schooloverstijgende samenwerking.' (Viaene & Vander Elst, 2022).

Planlast = 'het geheel van ter discussie gestelde verplichtingen, die het onderwijspersoneel veelal ervaart als een belemmering van de kerntaak'. Als kerntaak beschouwen leraren het professioneel werken met kinderen en jongeren in de klas. Daarnaast zijn er 'zinnige' bijkomende taken en 'onzinnige' bijkomende taken of 'irriterende regeldruk' (Kenis, Michielsens & van Andel, 2013).

Weyts schrapt ruim 100 onderwijsregels om papierwerk voor scholen te verminderen

VLOR vlaamse
onderwijraad

ADVIES
20 april 2023

Regelgeving schrappen is niet dé oplossing voor planlast. Wat kan wel helpen?

Advies bij het voorontwerp van decreet tot opheffing van meerdere onderwijsbepalingen

Beroepsprofiel van de leraar

Typefunctie 1: de leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen

Typefunctie 2: de leraar als opvoeder

Typefunctie 3: de leraar als inhoudelijke expert

Typefunctie 4: de leraar als organisator

Typefunctie 5: de leraar als innovator – de leraar als onderzoeker

Typefunctie 6: de leraar als partner van de ouders of verzorgers

Typefunctie 8: de leraar als partner van externen

Typefunctie 9: de leraar als lid van de onderwijsgemeenschap

Typefunctie 10: de leraar als cultuurparticipant

+Beroepshoudingen

Bron:

Vlaanderen.be

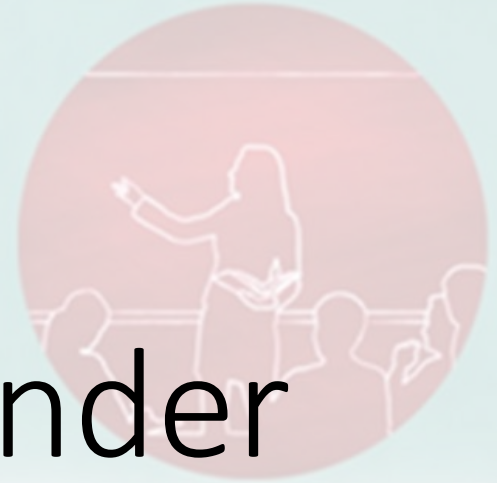
<https://data-onderwijs.vlaanderen.be> > edulex > document

wet: [Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het ...](#)

5 okt 2007 — Het beroepsprofiel van de leraar wordt vastgesteld, zoals bepaald in de bijlage die bij dit besluit is gevoegd. Art. 2. Het besluit van de ...

[Typefunctie 1 : de leraar als...](#) · [Typefunctie 3 : de leraar als...](#)

Inspectie zet schouders onder planlast

BELEIDSDOMEIN
onderwijs & vzw's

Vlaanderen
in onderwijs & vzw's

Onderwijsinspectie

Lieven Viaene

3 instrumenten om planlast zichtbaar, meetbaar en bespreekbaar temaken

- Het [RAP \(referentiekader alert voor planlast\)](#) koppelt oorzaken van planlast (zoals die bleken uit voorgaande onderzoeken, focusgroepen en eigen suggesties van inspecteurs) aan de rubrieken van het Referentiekader Onderwijskwaliteit (OK-kader). Daarnaast legt het RAP linken met de regelgeving: welke regelgeving is van toepassing en wat is de beleidsruimte voor scholen? Het RAP vormt de basis voor de planlastradar en de planlastcalculator.
- De [planlastradar](#) is het instrument waarmee de inspectie tijdens doorlichtingen planlast registreert en objectiveert door toetsing aan de regelgeving en de kwaliteitsverwachtingen van het OK-kader. De inspectie legt de link tussen de gepercipieerde planlast door het schoolteam en haar eigen inschatting ervan. Als er indicaties zijn van een hoge planlast met een mogelijk negatieve impact op de onderwijskwaliteit, wordt de directeur daarvan op de hoogte gebracht. Zo wil de inspectie het bewustzijn rond planlast verhogen en sensibiliseren om het aan te pakken.
- De [planlastcalculator](#) is een instrument voor scholen om zelf de gepercipieerde planlast bij hun team in kaart te brengen, door voor elke potentiële planlastoorzaak uit het RAP te bevragen of die respectievelijk weinig/veel inspanning vraagt en weinig/veel positieve impact heeft op de onderwijskwaliteit. Voor wat veel inspanning vraagt en weinig positief effect heeft, moeten alarmbellen afgaan. Daarmee beschikt de directeur, als bewaker van planlast, over een instrument om planlast op zijn school te meten en te vergelijken met het Vlaamse gemiddelde.

Planlastcalculator

Welkom bij de planlastcalculator!

De planlastcalculator is een handig instrument dat planlast voor jezelf en je school in kaart brengt.

Voor elke vraag duid je aan of die van toepassing is op jouw werk. Dat zal waarschijnlijk niet voor alles het geval zijn. Voor wat wél van toepassing is, duid je aan hoeveel inspanning het vraagt en hoeveel positief effect die inspanning heeft op de schoolwerking.

Alle vragen duiden op zaken die planlast kunnen veroorzaken, maar dat hoeft niet zo te zijn. Als je de planlastcalculator samen met je collega's invult, berekent het instrument welke domeinen van de schoolwerking het meest in aanmerking komen om zelf op school kritisch aan te pakken.

Bovendien berekent de planlastcalculator ook het gemiddelde van alle deelnemende Vlaamse scholen. Zo kan je jouw eigen school met andere scholen vergelijken. De Vlaamse Onderwijsinspectie gebruikt deze gemiddelde scores ook om adviezen te geven aan de Vlaamse regering en andere onderwijsactoren. Zo werken we samen op alle niveaus aan de vermindering van planlast.

[NAAR DE BEVRAGING](#)

Directeurs die de planlastcalculator willen gebruiken om voor de volledige school een bevraging af te nemen, vragen een code aan bij het secretariaat van de Vlaamse Onderwijsinspectie: secretariaat.onderwijsinspectie@vlaanderen.be. De resultaten van de bevraging zijn uitsluitend voor de school zelf. De Vlaamse Onderwijsinspectie kan geen resultaten van individuele scholen bekijken.

Geef de code van uw dashboard in

[NAAR HET DASHBOARD](#)

De planlastcalculator is een initiatief van de Vlaamse Onderwijsinspectie, op vraag van de minister van Onderwijs. Meer informatie over de planlastcalculator vind je [hier](#).

De Tijd 13-02-24

<https://www.tijd.be/politiek-economie/belgie/vlaanderen/plan-om-planlast-in-onderwijs-te-meten-werkt-niet-wegens-grote-planlast/10526149.html>

Plan om planlast in onderwijs te meten werkt niet wegens grote planlast.

Een snelle reactie?

“Niet alle plannen is last”

Lieven Viaene

Planlastcalculator: voorbeeldvraag

VORIGE

Kwaliteitsverwachting 2 van de 23

VOLGENDE

Resultaten en effecten

R5: De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke lerende.

- 1 Kinderen of jongeren die een langere tijd ziek zijn hebben recht op **tijdelijk onderwijs aan huis**. Heb je hiermee te maken in jouw werk?

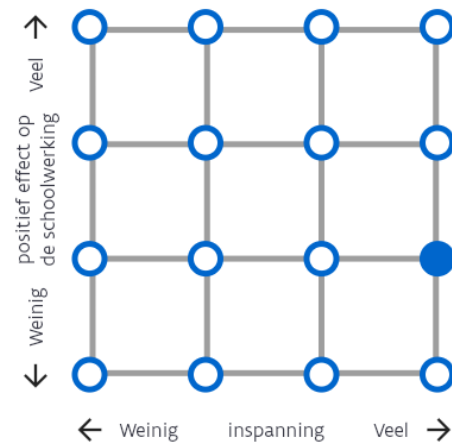
Ja

Nee

Resultaten en effecten

R5: De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke lerende.

Geef hier aan hoeveel effect dit heeft en hoeveel inspanning het kost. Wil je specificeren, dan kan dat in het extra tekstveld.

Extra uitleg

VORIGE

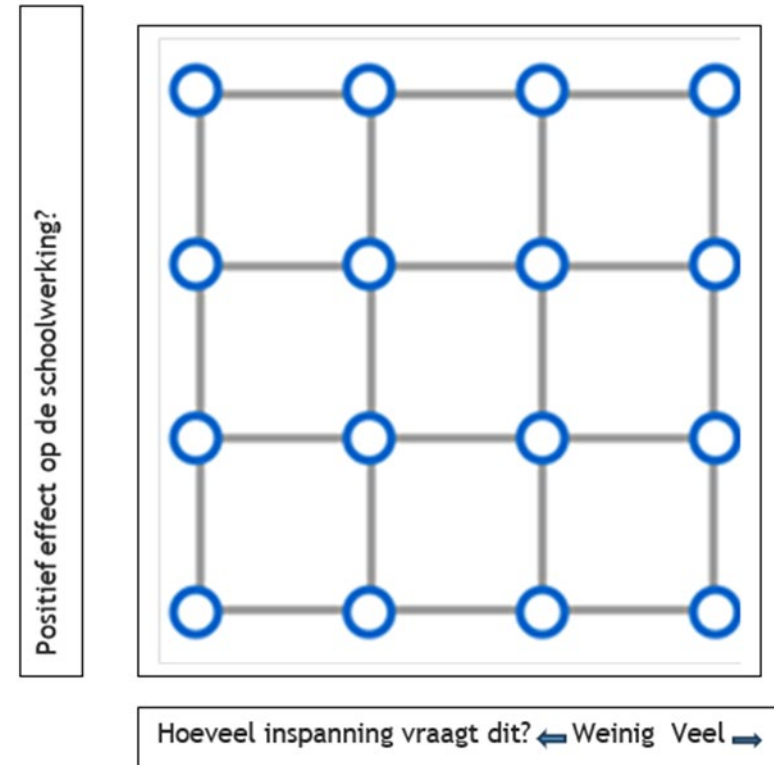
VOLGENDE

Wat denk je bijvoorbeeld van het volgende plan...?
: (een kwaliteitsplan of schoolmonitor)

Wat?	OK	Informatiebronnen	Frequentie	Wanneer?	☒	Wie?	Waar bespreken? Waar hierover reflecteren?
Leerresultaten vierde en zesde lj	R1	IDP	Elk jaar	Juni	☐	Directie + kernteam	PV lager
Leesplezier	R1	Aantal leerlingen met bibliotheekbezoek	Drie maal per jaar	December, maart, juni	☐ ☐ ☐	Leraar 3° lj	Kernteam
Taalscreening 5-jarige kleuters	R1	Taalscreeningsinstrument overheid	Elk jaar	Oktober	☐	Zorgleraar	PV kleuters + zorgteam
Welbevinden lln	R2	Screening betrokkenheid en welbevinden (CEGO)	Twee maal per jaar	Oktober Maart	☐ ☐	Zoco	Personeelsvergadering
Welbevinden lln	R2	Kindcontacten	Drie maal per jaar	December, maart, Mei	☐ ☐ ☐	Klasleraren	Kernteam
Tevredenheid ouders	R2	Oudercontacten (specifieke vraag bij oudercontact)	Elk jaar	Oudercontact juni	☐	Elke leraar (leraar 5° lj en admin verwerken)	Personeelsvergadering
Goed voelen op de speelplaats	R2, V1	Gerichte observatie op de speelplaats (1 dag)	Vier maal per jaar	Eerste dag van oktober, december.	☐ ☐ ☐	Werkgroep speelplaats	Werkgroep + Kernteam (indien nodig PV)

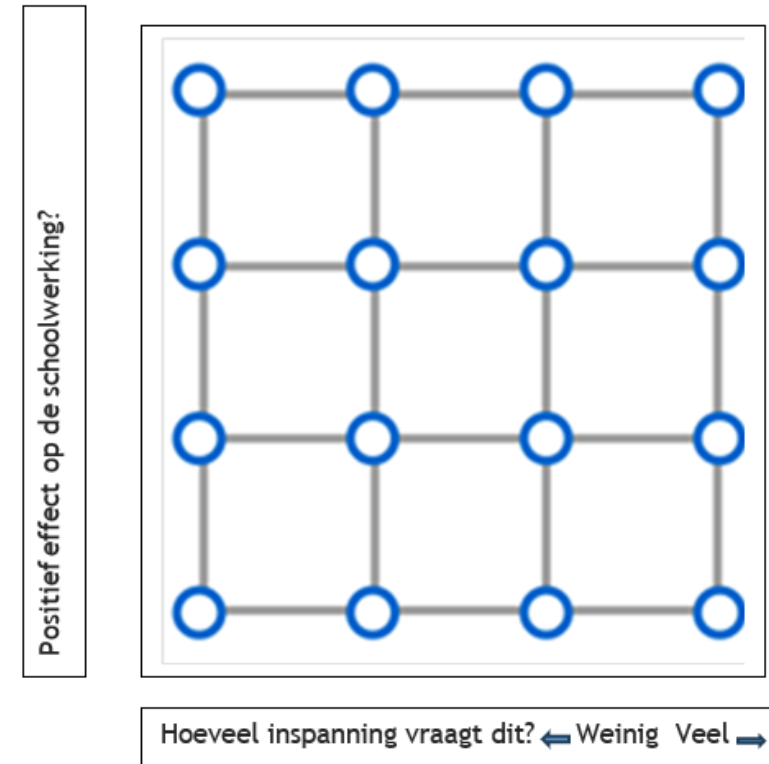
Hoeveel inspanning vraagt het invullen ervan en wat is het effect op de schoolwerking volgen jou?

Wat?	OK	Informatiebronnen	Frequentie	Wanneer?	☒	Wie?	Waar bespreken? Waar hierover reflecteren?
Leerresultaten vierde en zesde lj	R1	IDP	Elk jaar	Juni	☐	Directie + kernteam	PV lager
Leesplezier	R1	Aantal leerlingen met bibliotheekbezoek	Drie maal per jaar	December, maart, juni	☐	Leraar 3 ^e lj	Kernteam
Taalscreening 5-jarige kleuters	R1	Taalscreeningsinstrument overheid	Elk jaar	Oktober	☐	Zorgleraar	PV kleuters + zorgteam
Welbevinden lln	R2	Screening betrokkenheid en welbevinden (CEGO)	Twee maal per jaar	Oktober Maart	☐	Zoco	Personeelsvergadering
Welbevinden lln	R2	Kindcontacten	Drie maal per jaar	December, maart, Mei	☐	Klasleraren	Kernteam
Tevredenheid ouders	R2	Oudercontacten (specifieke vraag bij oudercontact)	Elk jaar	Oudercontact juni	☐	Elke leraar (leraar 5 ^e lj en admin verwerken)	Personeelsvergadering
Goed voelen op de speelplaats	R2, V1	Gerichte observatie op de speelplaats (1 dag)	Vier maal per jaar	Eerste dag van oktober, december.	☐	Werkgroep speelplaats	Werkgroep + Kernteam (indien nodig PV)

Opdracht (Impact-inspanningsanalyse)

- Geef **1 voorbeeld** van iets dat je (als directeur of als leraar) in een plan giet of iets dat je registreert/noteert.
- Beantwoord nu de volgende vragen:
 - Is dit zinvol?
 - Levert dit plan/ deze registratie een bijdrage aan jouw werk/ het werk van je leraren; verlicht en ondersteunt dit plan/deze registratie jouw taaklast of die van je leraren?
 - Heeft dit plan/ deze registratie een positief effect op de schoolwerking? Draagt dit plan/deze registratie bij aan de kwaliteit(sontwikkeling) van de school?
 - Vergt dit plan/ deze registratie een grote of kleine inspanning?
 - Ga hierover in gesprek met je collega's.

Planlastmythes

Leerkrachten maken eigen planlast

24 FEBRUARI 2005 OM 00:00 UUR | (pl)

BRUSSEL - De administratieve rompslomp die Brussel oplegt, is een veelgehoorde klacht bij leerkrachten. Maar uit de vragen die de inspectie op haar website krijgt, blijkt dat het dikwijls gaat om procedures die helemaal niet verplicht zijn.

Planlastmythes (Bron: o.a. [Planlastmythes \(vlaanderen.be\)](http://Planlastmythes.vlaanderen.be))

- Mythe 1: Ik moet van elke leerling een dossier kunnen voorleggen
- Mythe 2: Ik moet op elke evaluatie aangeven welke eindtermen minimumdoelen getoetst worden
- Mythe 3: Ik moet elke activiteit in een digitaal leerlingvolgsysteem registreren
- Mythe 4: Ik moet een gedetailleerd jaarplan uitwerken
- Mythe 5: Ik moet van elke vergadering een woordelijk verslag maken (zie doc. Afspraken-/Besluitenverslag)

Tool: Afspraken-/Besluitenverslag

Werkgroep	<i>Speelplaatsbeleid</i>			
Deelnemers	<i>Jan Peters, Mieke Jansen, Anja Dillen, <u>Frie</u> Maes</i>			
Verontschuldigd	<i>Griet Rogge</i>			
Overleg	Agendapunt	Afspraak/besluit	Wie	Tegen wanneer
<i>1-03-2024</i>	<i>1. Welke aspecten maken deel uit van een speelplaatsbeleid? Waar kunnen we inspiratie opdoen?</i>	<i>-Contact opnemen met andere scholen van de scholengroep -In Klasse en andere bronnen zoeken naar artikels over speelplaatsbeleid in basisonderwijs: inrichting speelplaats, organisatie speeltijden, stimuleren van ontspanning en spel, omgaan met conflicten, visie van het team op spelen...</i>	<i>Mieke en Anja <u>Frie</u>, Jan, Griet</i>	<i>Volgend overleg 22-04-2024</i>
	<i>2. Samenwerking pedagogisch begeleiding</i>	<i>-Als we ons voldoende geïnformeerd bij andere scholen van de scholengroep en voldoende ideeën opgedaan hebben in artikels e.d. nemen we contact op met de pedagogisch begeleiding met de vraag ons te ondersteunen bij het uitschrijven van een speelplaatsbeleid.</i>	<i>Mieke</i>	<i>Overleg 27-05-2024</i>

Andere inspanningen opgelegd door de overheid:
waar of niet waar?

We moeten aan de inspectie **een professionaliseringsplan** kunnen voorleggen dat enkel neerkomt op een oplistings van alle gevolgde nascholingen van de voorbije twee schooljaren.

Niet waar

We moeten aan de inspectie **een professionaliseringsplan** kunnen voorleggen dat neerkomt op een overzicht van de gevolgde nascholingen van alle personeelsleden van de voorbije twee schooljaren.

• Regelgeving

- [Kwaliteitsdecreet](#)

- Art. 8.: Elke instelling stelt jaarlijks een professionaliseringsplan op. Dat professionaliseringsplan bevat op een samenhangende wijze alle vormingsinspanningen die erop gericht zijn de kennis, vaardigheden en attitudes van de personeelsleden van de instelling te ontwikkelen, te verbreden of te verdiepen en begeleidingsinitiatieven die gericht zijn op organisatieontwikkeling (...)

- [ROK](#)

- DE SCHOOL ONTWIKKELT EN VOERT EEN DOELTREFFEND PROFESSIONALISERINGSBELEID EN HEEFT HIERBIJ SPECIFIEKE AANDACHT VOOR BEGINNENDE TEAMLEDEN. De school ontwikkelt een systematisch professionaliseringsbeleid. Hierbij staan de professionaliseringsnoden van de teamleden en de prioritaire doelen van de school centraal. De school bevordert de professionele dialoog en reflectie over leren en onderwijzen en biedt hierbij de nodige ondersteuning. Interne en externe expertisedeling worden gestimuleerd. De school moedigt de implementatie van professionaliseringsinitiatieven aan en volgt de effecten ervan op. Beginnende teamleden krijgen een passende begeleiding.

- [Te bezorgen informatie aan de inspectie](#)

- [Kwaliteitsontwikkeling](#): - professionaliseringsplan, inclusief een overzicht van de gevolgde nascholingen van alle personeelsleden van de voorbije twee schooljaren;
- - schooleigen functionele informatie

We moeten aan de inspectie **een professionaliseringsplan** kunnen voorleggen dat neerkomt op een overzicht van de gevolgde nascholingen van alle personeelsleden van de voorbije twee schooljaren.

- **Van de regelgeving naar de praktijk (Voorstel structuur professionaliseringsplan)**

- **Visie:** *Schrijf neer waarom je inzet op de professionalisering van de teamleden; wat je hiermee wil bereiken.*
- **Afspraken:** *Met welke schoolbrede afspraken wil je deze visie realiseren?*
 - **Externe professionalisering:** *Stel een procedure op voor het volgen van nascholingen.*
 - **Interne professionalisering:** *Noteer wat je binnen de school doet en wat je verwacht om teamleden met en van elkaar te doen leren. (vb. We zetten in op het met en van elkaar leren door: installatie van pedagogische werkgroepen/ organisatie van collegiale observatie / graadoverleg / organisatie van maatjesleren / vraag-naar ondersteunings-bord/ samen oudercontacten houden / intervisie vanuit succesverhalen / ...*
- **Overzicht van de gevolgde nascholingen van alle personeelsleden van de voorbije twee schooljaren**

Andere inspanningen opgelegd door de overheid:
waar of niet waar?

Wij moeten in de kleuterschool heen-en weerschriftjes gebruiken om informatie door te geven aan de ouders.

Niet waar

Wij moeten in de kleuterschool heen-en weerschriftjes gebruiken om informatie door te geven aan de ouders.

• Regelgeving

- ROK

- DE SCHOOL COMMUNICEERT TRANSPARANT OVER HAAR WERKING MET ALLE BETROKKENEN. De school voert een actieve communicatie met interne en externe belanghebbenden over haar doelen, resultaten, effecten en (onderwijskundige) ontwikkelingen. Ze creëert hiervoor voldoende mogelijkheden tot open dialoog.
- HET SCHOOLTEAM GEEFT DE BEGELEIDING VORM SAMEN MET DE LERENDE, DE OUDERS/THUISOMGEVING EN ANDERE RELEVANTE PARTNERS. Diverse actoren versterken de begeleiding door samenwerking en partnerschap. Lerenden en ouders (thuisomgeving) zijn gelijkwaardige partners en worden actief betrokken door het schoolteam. De begeleiding is transparant voor alle betrokkenen. Het schoolteam houdt rekening met andere culturen, opvoedingsstijlen en socio-economische milieus. Elke school van het leerplichtonderwijs werkt voor de begeleiding samen met een centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB)

Wij moeten in de kleuterschool heen-en weerschriftjes gebruiken om informatie door te geven aan de ouders.

- **Van de regelgeving naar de praktijk (Voorstel structuur professionaliseringsplan)**

- Er kan op verschillende manieren informatie aan de ouders worden doorgegeven: Via o.a.
 - Heen-en weerschriftjes
 - Klasblog
 - Nieuwsbrief
 - Brieven aan de ouders
 - Op uitnodiging
 - Mondeling aan de schoolpoort
 - Sociale media
 - ...
- De school beslist zelf hoe het de communicatie met de ouders voert maar kan ook hier proberen de planlast tot een minimum te beperken.

Andere inspanningen opgelegd door de overheid:
waar of niet waar?

Wij moeten beschikken over een **strategisch plan** dat aangeeft hoe
we onze visie verwezenlijken!

Waar

Wij moeten beschikken over een strategisch plan dat aangeeft hoe we onze visie verwezenlijken!

- **Regelgeving**

- [ROK](#)

- DE SCHOOL ONTWIKKELT EN VOERT EEN GEDRAGEN, GEÏNTEGREERD EN SAMENHANGEND BELEID REKENING HOUDEND MET HAAR (PED)AGOGISCH PROJECT. De school ontwikkelt en expliciteert haar gedeelde waarden, missie en visie. Ze houdt hierbij rekening met haar context- en inputkenmerken. De school streeft duidelijke en gedragen doelen na en ontwikkelt een strategie. Ze stimuleert alle teamleden om zich hiervoor gezamenlijk in te zetten. In het beleid dat de school voert, is er gerichte aandacht voor zowel de onderwijskundige werking als voor het personeels- en professionaliseringsbeleid, het financieel en het materieel beleid. Keuzes op onderwijskundig vlak worden vertaald in het personeels- en professionaliseringsbeleid en het financieel en materieel beleid van de school.

- **Twee onderzoeksvragen inspectie**

- In welke mate ontwikkelt de school haar kwaliteit?
- [In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs: K1/K2/K3](#)

- [Ontwikkelingsschaal Visie en strategisch beleid](#)

- Ontwikkelingsschaal Visie en strategisch beleid:
 - Volgens de verwachting: De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Die visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Ze vindt breed en zichtbaar ingang in de schoolwerking en in de onderwijsleerpraktijk. De school stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de visie te realiseren. De school stuurt haar visie bij waar nodig.

- [Te bezorgen informatie aan de inspectie](#)

- Kwaliteitsontwikkeling:
 - professionaliseringsplan, inclusief een overzicht van de gevolgde nascholingen van alle personeelsleden van de voorbije twee schooljaren;
 - [schooleigen functionele informatie](#)

Wij moeten beschikken over een strategisch plan dat aangeeft hoe we onze visie verwezenlijken!

- **Van de regelgeving naar de praktijk**

Algemeen/strategisch doel:							
PLAN <i>Prioriteiten/ Concrete doelen</i> <i>Waarvoor willen we gaan?</i> <i>+ Link met het OK?</i>	DO <i>Acties?</i>				CHECK		ACT <i>Borgen/ Bijsturen/ Bannen</i>
	<i>Wat?</i>	<i>Wie?</i>	<i>Hoe?</i>	<i>Wanneer?</i>	<i>Wanneer is de actie geslaagd? (indicator/streefwaarde)</i>	<i>Hoe merken/aantonen/in kaart brengen? (realisatiebewijzen)</i>	
1.							
2.							
3.							

Wij moeten beschikken over een strategisch plan dat aangeeft hoe we onze visie verwezenlijken!

- **Van de regelgeving naar de praktijk**

	Strategisch doel:		
TEAMMOOD	Operationeel TEAMDOEL(en)		
	SUCCEFACTOREN		
	METING		
ACTIES	STATUS		
	Te starten	Bezig	Klaar
PARKEERPLAATS	RESULTATEN EN EFFECTEN		

Het **teambord** bevordert het samen werken, door op een visuele en transparante manier de teamopdracht voor te stellen: efficiënt overleggen, samen aan gedeelde doelen werken, duidelijk eigenaarschap (wie doet wat) en een continu proces van verbetering.

Wij moeten beschikken over een strategisch plan dat aangeeft hoe we onze visie verwezenlijken! ([de bordsessies - Stichting leerKRACHT \(stichting-leerkracht.nl\)](http://stichting-leerkracht.nl))

- Van de regelgeving naar de praktijk

Voordelen van het teambord of verbeterbord

([de bordsessies - Stichting leerKRACHT \(stichting-leerkracht.nl\)](https://www.stichting-leerkracht.nl/de-bordsessies))

Wij moeten beschikken over een strategisch plan dat aangeeft hoe we onze visie verwezenlijken!

- **Van de regelgeving tot de praktijk: Tips**

- Een strategisch plan mag bestaan uit een zeer beperkt aantal prioriteiten.
- Een school mag zich beperken tot 1 prioriteit en ervoor kiezen om te wachten tot een aantal zaken verankerd zijn alvorens met een nieuwe prioriteit van start te gaan.
- Tip: koppel de prioriteiten aan pedagogische werkgroepen
- Niet iedereen hoeft op hetzelfde moment deel uit te maken van een pedagogische werkgroep.
- Houd hierbij rekening met het ABC. (zelfdeterminatietheorie).

Andere inspanningen opgelegd door de overheid:
waar of niet waar?

We moeten schoolbrede afspraken hebben over rapportering.

Waar

We moeten schoolbrede afspraken hebben over rapportering.

• Regelgeving

- Decreet basisonderwijs

Art. 47.

§ 1. Ieder schoolbestuur maakt voor elk van zijn scholen een schoolwerkplan dat ten minste volgende elementen bevat :

3° de wijze waarop het leerproces van de leerlingen wordt beoordeeld en hoe daarover wordt gerapporteerd;

- ROK

- HET SCHOOLTEAM BESLIST EN RAPPORTEERT ONDERBOUWD OVER HET BEHALEN VAN DE DOELEN BIJ DE LERENDE. Het schoolteam rapporteert tijdig en regelmatig over de voortgang van het leer- en ontwikkelingsproces en communiceert hierover transparant. Deze informatie vormt tevens de basis om een beslissing met betrekking tot de eindevaluatie te nemen en te onderbouwen. Het schoolteam oriënteert elke lerende op basis van de behaalde doelen, competenties en interesses. Hierbij betreft het schoolteam de lerende en de ouders/thuisomgeving
- DE SCHOOL ONTWIKKELT EN VOERT EEN DOELTREFFEND BELEID OP HET VLAK VAN LEREN EN ONDERWIJZEN. De school ondersteunt en monitort de continuïteit, de opbouw en de samenhang van de doelen, de vormgeving van het onderwijsleerproces en de leef- en leeromgeving, de begeleiding en de evaluatie- en rapporteringspraktijk. Ze verzamelt gerichte informatie om haar werking te borgen en bij te stellen
 - Onderwijsspiegel 2023 :kenmerken onderwijskundig beleid
 - O.a. Maak heldere, schoolbrede afspraken over de vormgeving onderwijsleerpraktijk en leerlingenbegeleiding.

We moeten schoolbrede afspraken hebben over rapportering.

- **Van de regelgeving tot de praktijk:**
 - **Kwaliteitskaart over rapportering**
 - Visie
 - Concrete afspraken om deze visie te realiseren
 - Link naar ROK / pedagogisch project
 - Link naar documenten

Andere inspanningen opgelegd door de overheid:
waar of niet waar?

Van elke collegiale observatie moet een verslag gemaakt worden.

Niet waar

Van elke collegiale observatie moet een verslag gemaakt worden.

- **Regelgeving**

- [OK](#)

- DE SCHOOL WERKT PARTICIPATIEF EN RESPONSIEF. De school ontwikkelt een cultuur waarin participatie en dialoog belangrijke elementen zijn. Participatie is overleggen, afstemmen en rekening houden met elkaar. Vooral het uitwisselen van zienswijzen tussen de verschillende participanten en samen school maken is belangrijk. Dit verhoogt het draagvlak voor beslissingen en de betrokkenheid van het schoolteam en de lerenden. De school staat open voor externe vragen en verwachtingen en maakt hierbij bewuste en onderbouwde keuzes

- **Wetenschappelijk onderzoek**

- “Een directeur moet vertrouwen geven aan zijn leraren. **Verplicht ze niet om een verslag te maken** of verantwoording van de observaties af te leggen. **Wéét** gewoon dat het leereffect er sowieso is. Probeer het structureel in je werking in te bedden. Het is belangrijker **dát** het gebeurt, dan hoe vaak. In het Amerikaanse onderzoek zagen de onderzoekers heel snel effect, en was er niet veel verschil tussen 3 of 6 observaties. En laat leraren over hun positieve ervaringen vertellen op een personeelsvergadering.” (Kris Van den Branden in [Collegiale visitatie: "Leraren moeten meer spieken" – Klasse](#))
 - “Het is ook meer dan gewoon op bezoek gaan bij elkaar. Je **observeert het best met enkele leervragen** in je hoofd. Bij het Amerikaanse onderzoek gebruikten de leraren een lijst met kenmerken van effectief onderwijs waaruit ze enkele aandachtspunten kiezen.” (Kris Van den Branden in [Collegiale visitatie: "Leraren moeten meer spieken" – Klasse](#))

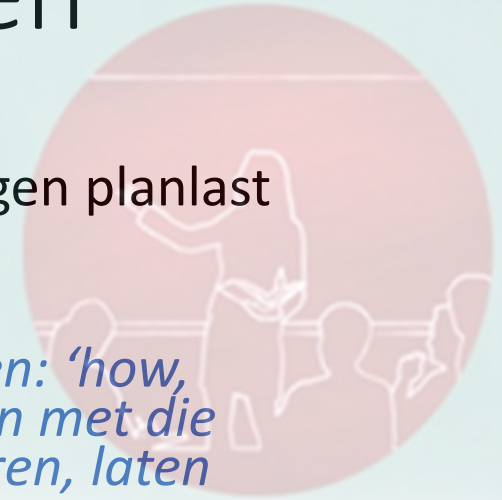
Van elke collegiale observatie moet een verslag gemaakt worden.

- **Van wetenschappelijk onderzoek en regelgeving naar praktijk**
 - Afspraken collegiale observatie
 - Afspraak: Spreek met een collega af die je wil observeren en door wie je geobserveerd wil worden
 - Leervraag: Observeer vanuit een leervraag
 - Reflectieve dialoog: Trek tijd uit voor een nabespreking.

De rol van de schoolleider: poortwachter, op de drempel tussen binnen en buiten

In het beste geval **EEN BUFFER** tegen planlast

“Je moet soms de handrem durven optrekken en zeggen: ‘how, laten we dat eventjes in de koelkast leggen, want we zijn met die dingen bezig, laten we die eerst [...] tegoei implementeren, laten we zorgen dat iedereen mee op de kar zit voor dat we weer met iets nieuws afkomen. Hoe goed het ook bedoeld is, hoe noodzakelijk het ook is, je moet nu en dan durven zeggen: nee, how stop, efkes wachten.” (Kor, directeur; Kriebelbos)

De rol van de schoolleider: poortwachter, op de drempel tussen binnen en buiten

A

Gevoel van psychologische vrijheid en keuze in mijn denken, voelen en handelen

B

Gevoel van warmte, hechte en authentieke band te hebben met anderen

C

Gevoel van succes en bekwaamheid in het bereiken van gewenste doelen

VOLDAAN

- Ik ervaar ruimte om mijn interesses en voorkeuren te volgen
- Mijn beslissingen en keuzes weerspiegelen wat ik echt wil

IK MAG MEZELF ZIJN

- Ik voel me Nauw verbonden met mijn collega's/ directie/leerlingen
- Ik kan mijn zorg en betrokkenheid voor anderen tonen

NIET IK, NIET JIJ, MAAR WIJ

- Ik voel me in staat om mijn doelen te bereiken
- Ik ervaar dat ik moeilijke taken met succes kan volbrengen

IK KAN MIJN VAARDIGHEDEN GEBRUIKEN & ONTPLOOIEN

GEFRUSTREERD

- Ik voel me gedwongen om veel dingen te doen waar ik zelf niet voor zou kiezen
- Ik ervaar geen ruimte om zelf beslissingen of initiatief te nemen

IK MOET IEMAND ANDERS ZIJN DAN WIE IK ECHT BEN

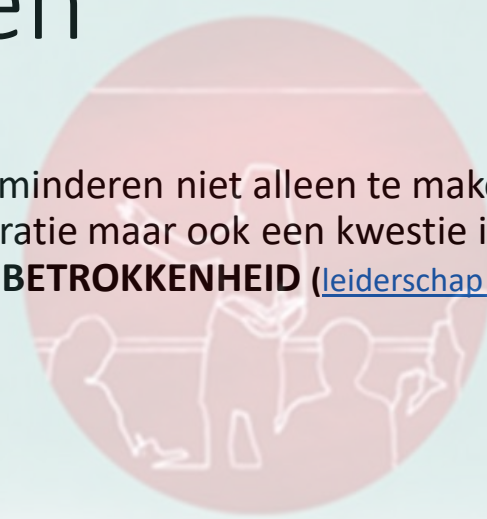
- Ik voel dat mij collega's/ directie/leerlingen koud en afstandelijk zijn tegen mij
- Ik voel me niet thuis of zelfs eenzaam op school

IK STA ER ALLEEN VOOR

- Ik heb ernstige twijfels over de vraag of ik de dingen wel goed kan
- Ik voel me een 'loser' omwille van de fouten die ik maak

IK FAAL IN WAT IK DOE

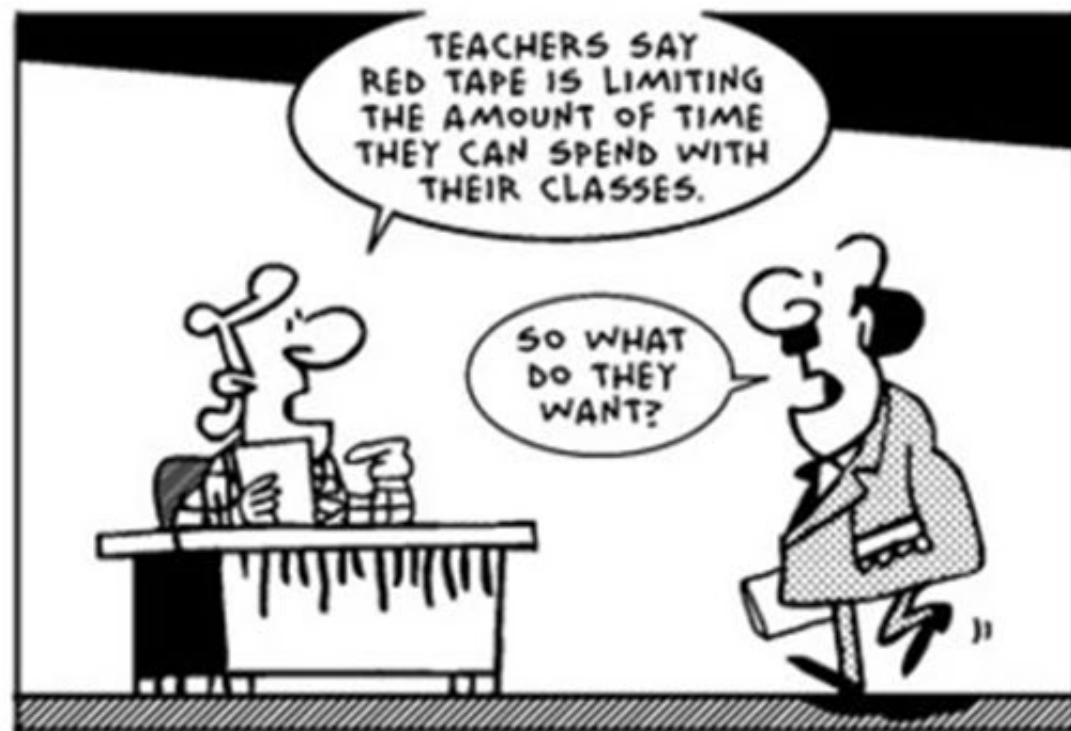
+iemand die beseft dat planlast verminderen niet alleen te maken heeft met het verminderen van administratie maar ook een kwestie is van **AUTONOMIE, EMPOWERMENT en BETROKKENHEID** ([leiderschap – Yves Demaertelaere](#))

Cf The red tape (Bozeman – 1993) overbodig??

- ‘Regels en voorschriften die opgesteld worden om bepaalde doelen te bereiken en ervoor zorgen dat deze doelen niet bereikt worden.’
- 2 kenmerken
 - Compliance burden
 - +
 - Tekort aan functionaliteit
- Besluit : Als red tape aanwezig is, heeft dit sowieso een negatief effect op de motivatie, toewijding en de tevredenheid van medewerkers.

Exit

- <https://padlet.com/dianevanhove/welke-idee-n-heb-ik-vandaag-opgedaan-om-de-planlast-op-schoo-w896dad7uyylwxqy>

